

OBČASNÍK PRO DOLNÍ KALNOU A SLEMENO

2/2020

Kalensko

Podzimní ráno v Dolní Kalné (foto Roman Vávra)

ÚVODEM

Vážení a milí čtenáři,

zdravím vás u letošního druhého vydání občasníku Kalensko. Úvodník pro minulé číslo časopisu jsem psala v době hluboké „koronavirové paralýzy“. Nikdo tehdy ještě netušil, co bude dál, a všichni jsme napjatě čekali na informace z vlády, kdy konečně dojde k uvolňování opatření a kdy se vrátí normální život, děti půjdou do škol, rodiče do práce, bude možné vycestovat do zahraničí a bez obav a roušky na ústech vyrazit třeba na koupaliště, na koncert, nebo na fotbal. Bohužel koronavirus během léta nezmizel a straší nás i dnes. Ale přesto před prázdninami postupně došlo k uvolnění většiny restrikcí a léto jsme si mohli užít takřka naplno.

Teprve při zasedání zastupitelstva 25. května jsme se definitivně rozhodli uspořádat Kalenskou pouť se vším, co k ní patří, a jak jsme na ni všichni zvyklí. Vždyť bez pouti by snad ani nemohly začít prázdniny. Jako tradičně se k nám týden dopředu nastěhovala rodina Schmiedových se svými maringotkami, pouťovými atrakcemi, střelnicí, balónky a cukrovou vatou. Narychlo se podařilo zajistit Trio JUNG – žongléry a akrobaty. Sokolové zorganizovali další ročník nočního výstupu na Sněžku, krásnou výstavu obrazů a fotografií, pouťovou zábavu a zajistili pro všechny skvělé občerstvení. Hezkým závěrem sobotního odpoledne bylo vypouštění horkovzdušných balónů a dokonce z louky za splavem vzlétl po pěti letech i velký balón s posádkou. Dívat se na napouštění a vzlet obřího balónu je vždy fascinující.

Léto krásně začalo slunným pouťovým víkendem, ale potom přišla

dlouhá řada deštivých a chladných dnů, takže jsme se v červenci moc neohřáli. Ledaskdo z mých vrstevníků zavzpomínal, že přesně takové prázdniny si pamatuje ze svého dětství. Teplých dnů na koupání bývalo poskrovnu. Léto se však nakonec přeci jenom umoudřilo, přišla tropická horka a sluníčko svítilo celé dny. S nástupem teplého počasí rychle ožilo koupaliště i kemp. Někdy přijelo kempovat tolik lidí, že nebylo dost místa pro postavení všech stanů a karavanů, nikdo však neodešel s nepořízenou a kempaři svá přechodná obydlí rozkládali vzadu za fotbalovým hřištěm. Velice jim zde přišlo vhod WC a sociální zázemí v nově opravených kabinách fotbalového klubu.

Děkuji všem brigádníkům, kteří se celé léto trpělivě a poctivě starali o chod kempu, o čistotu vody v koupališti a také o veškerý úklid.

Léto uteklo a prázdniny jsou dnes už jenom vzpomínkou. Začalo září a děti se po vynucené půlroční přestávce konečně mohly vrátit do škol. Oddechli si učitelé, děti, ale možná nejvíc rodiče. Byla jsem se podívat na zahájení školního roku, bylo tam opravdu veselo a na všech dětech bylo vidět, jak se na školu těší, jak jsou rády, že se už nemusí učit samy doma, jak se těší na spolužáky i společné chvíle strávené v družině a na kroužcích. Musíme doufat, že koronavirová epidemie systém školní výuky opět nenaruší.

Vážení občané, přeji vám pevné zdraví a krásné babí léto i podzim.

CO JE NOVÉHO

Přestavba bývalé hasičárny ve Slemeně

Budova č. p. 8 byla v centru Slemena postavena v době největšího rozkvětu místního zemědělského družstva. V přízemí se nacházela kancelář místního národního výboru obce, veřejná knihovna a hasičárna se dvěma velkými garážemi, v patře byl kulturní sál a prostorný byt pro rodinu tehdejšího předsedy MNV Slemeno.

Po spojení Slemena s Dolní Kalnou byl úřad ve Slemeně zrušen a dům č. p. 8 postupně ztrácel své využití a začal chátrat. Nakonec zůstal nahoře jeden byt a dole v garážích sklady. Ostatní místnosti i chodba už byly v dezolátním stavu. Přitom je to ve Slemeně jediná budova, kterou může obec využít pro své potřeby – například na konání voleb, výstavy, přednášky a jiné kulturní akce. Nově opravený sál se zázemím určitě rádi využijí i občané Slemena a rodiče s dětmi. Ti si tam chodili hrát i dřív, přesto, že v ošklivém a pustém sále byla zima a chybělo i WC. V posledních letech ve Slemeně došlo ke značnému „omládnutí“ obyvatel, přistěhovaly se mladé rodiny a s nimi nebyvale vzrostl i počet dětí v předškolním a mladším školním věku. Byly to právě maminky dětí, které iniciovaly opravu budovy.

Obec na spolufinancování stavby chtěla získat dotační prostředky. Připravili jsme žádost o dotaci z Programu obnovy venkova Královéhradeckého kraje. Ale bohužel díky koronaviru kraj letos šetřil peníze a dotace na podobné stavby byly poskytnuty pouze těm obcím, které se nacházejí v hospodářsky znevýhodněných oblastech, a to Dolní Kalná není. Nevadí, dům opravíme i bez dotace.

Přestavbu budovy č. p. 8 provádí firma STAVANT CZ z Hostinného, která zakázku získala ve výběrovém řízení. Stavba započala v červenci letošního roku, bude probíhat ve dvou etapách a dokončena má být v příštím roce. V letošní etapě bude provedena většina hrubých bouracích prací, podřezání a odizolování zdiva, finálně dokončeny budou prostory v 1. podlaží – sál s malou kuchyňkou i sociálním zázemím a dva malé byty. V té souvislosti musí být hotové též opravy omítek na chodbách, rozvody elektřiny, vody a kanalizace. Byt v přízemí, fasáda a střecha přijdou na řadu v příštím roce.

Na tomto místě chci pochválit nebývalé pracovní nasazení zaměstnanců firmy STAVANT CZ. Pracují od pondělí až do soboty,

nastupují časně ráno a končí až se stmíváním. Stavba díky tomu pokračuje mílovými kroky. Zároveň se však musím také omluvit všem lidem, kteří v okolí bydlí, případně mají rekreační chalupy. Celé léto je od rána do večera ruší hlasitý zvuk zblýček, vrtaček, či jiný hluk ze stavby a nepříjemný prach ze stavební suti. Nikdo si však nepřišel stěžovat, děkuji za pochopení a toleranci. Hotová stavba bude sloužit všem slemenským občanům.

J. Vanclová, starostka

Pod sokolovnou vyroste moderní víceúčelové hřiště

V sobotu 13. června 2020 se konala valná hromada TJ Sokol Dolní Kalná a rozhodla o tom, že TJ Sokol odprodá obci Dolní Kalná stávající antukové hřiště pod sokolovnou a ta na něm postaví zcela nové, víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Na hřiště je již zpracována projektová dokumentace, hřiště bude zvětšeno jak směrem k potoku (nová opěrná zeď), tak směrem do školní zahrady. Herní prostor hřiště bude mít rozměr 34x17 metrů, budou na něm házenkářské branky, sloupky na tenis, nohejbal a volejbal a basketbalový koš. Za hřištěm směrem k chodníku bude ještě pískové doskočiště pro skok daleký, hrazdy, tyče a lana na šplh a lezecká stěna. Celý prostor hřiště bude i uměle osvětlen. Kolem hřiště budou dřevěné mantinely a ochranné sítě. Povrch hřiště bude z umělé trávy Play-comfort 18 mm. Obec Dolní Kalná se zavázala hřiště realizovat nejdéle do roku 2025. Dolní Kalná tak získá moderní sportoviště, které doposud v obci chybělo a které budou moci zdarma využívat všichni sportovci, zejména pak mládež. Přednostní právo užívání bude mít zajištěna TJ Sokol.

V současné době se již doladují detaily kupní smlouvy a dělají se nezbytné kroky k získání stavebního povolení. Byť současná koronavirová doba není finančně příliš příznivá, uděláme vše proto, aby se děti a ostatní sportovci dočkali hřiště co nejdříve.

Odkanalizování obecních budov a sokolovny

Kanalizace je hotová, zbývá udělat poslední terénní úpravy pod školní zahradou v prostoru čističky, kde se nahromadilo velké množství zeminy, která se musí srovnat s okolním terénem. Čistička již funguje, teď se čeká na hlavní „dodávku kalů“, kterou by měl zajistit provoz ve škole a školce, na jejíž kapacitu je toto zařízení dimenzováno. Firma IMDV Horka odvedla velmi dobrou práci, na většině míst by člověk ani nepoznal, že se kopalo. Díky úpravám napojení vývodů ze sokolovny se udělal do sokolovny i nový vstup, který bude důstojný i pro vozíčkáře. Došlo rovněž k připojení domu Seckých, nyní je celá tato oblast odkanalizována a před sokolovnou již by neměl být cítit tradiční zápach, který

byl výrazný zejména při změně počasí nebo při velkém množství návštěvníků v sokolovně. Chtěl bych poděkovat občanům za trpělivost a TJ Sokol za spolupráci při realizaci.

Nové stavební pozemky

Jak jsem již zmiňoval v minulém vydání Kalenska, naším zájmem je připravit nová zástavbová území, kde by mohli lidé, mladé rodiny, stavět domy a obec by tak získala další obyvatele, což má potencionálně nejenom ekonomický, ale zejména společenský, sportovní, kulturní a vzdělávací. Lokalita „nad Farskou cestou“ je zatím v jednání o kupní ceně s církví, která tyto pozemky vlastní. Prioritu má lokalita „nad lomem“, kde probíhá příprava studie pro zástavbu včetně plánování příjezdové komunikace. Vyřešit zde bude nutné i zpracování nově koncipované plochy do územního plánu a odkup souvisejících pozemků nezbytných pro plánovanou výstavbu. Věříme, že začátkem roku 2021 budou veškerá jednání úspěšně dokončena a v příštím roce se začne s projektováním inženýrských sítí a komunikace, v roce 2022 s realizací a v roce 2023 by potom mohly začít na tomto krásném místě vyrůstat první domečky.

Letošní sezona v autokempu se vydařila

Jestli má koronavirus nějaká pozitiva, tak je to uvědomění lidí necestovat na dovolené do ciziny, ale k odpočinku využít tuzemských destinací. A to potkalo i náš kemp, tolik stanů, karavanů a plných chatek jsme tu hodně dlouho neměli. A to je jen a jen dobře. Na sezonu jsme se ale museli náležitě připravit, největším problémem byla čistička vody pro koupaliště, ta již byla v nevyhovujícím stavu, bylo nutné vyměnit filtrační písek, naposledy se měnil v roce 2012. Ze dvou filtračních nádob (jedna o objemu 4,5 m³) se musel starý, téměř do modro - zelena zbarvený písek vyndat, a to je velmi náročná ruční práce, neboť pískem je zasypáno cca 800 trysek a ty se nesmí poškodit. Využili jsme brigádníky, kteří tuto práci zvládli velmi dobře, poté se musely všechny trysky demontovat, vyčistit, proprat v Savu a v octové vodě a nainstalovat zpět, opět velmi náročná práce zejména díky minimálnímu prostoru, který v nádržích je. Když byly všechny trysky zpět na svém místě, ze Střelče jsme přivezli devět kubíků sklářského písku a opět brigádně ho kbelíky nasypali do filtračních nádob. Tady bych rád vyzdvihl pomoc několika zastupitelů, kteří ve svém volném čase pomohli, za tři hodiny bylo pomocí desetilitrových kbelíků devět kubíků písku v nádobách. A mohlo dojít ke zkušebnímu provozu. Ten ale ukázal, že z filtračních nádob utíká do koupaliště písek, což je velký problém, koupaliště by bylo za pár dní plné písku a čistička by nefungovala. Musely se tedy opět rozdělat litinové poklopy (využili jsme místního siláka Honzu Strnádku, který si s osmdesátikilovými poklopy pohrával jak s oblíbenou hračkou) a část písku z nádob vyházet ven, abychom zjistili příčinu. Naštěstí po vyjmutí cca jednoho kubíku písku jsme zjistili, že jedna přírodní trubka byla prasklá, pravděpodobně únava materiálu v kombinaci s tíhou nového písku. Plastová trubka se opravila a písek se

ODKANALIZOVÁNÍ OBECNÍCH BUDOV – Usazené komory nové čističky.

ODKANALIZOVÁNÍ OBECNÍCH BUDOV – Úpravy napojení vývodů ze sokolovny.

ČIŠTĚNÍ FILTRACE NA KOUPALIŠTI
Demontovné trysky ve filtračních nádobách.

ČIŠTĚNÍ FILTRACE NA KOUPALIŠTI
Kalenský silák Honza Strnádek si pohrává s osmdesátikilovým poklopem filtru na koupališti.

ČIŠTĚNÍ FILTRACE NA KOUPALIŠTI
Kbelíková brigáda - za tři hodinky přemístěno devět kubíků písku.

SEZONA NA KOUPALIŠTI
Kiosek u potoka půjde v září k zemi a na jeho místě vyroste nový, větší a modernější.

SEZONA NA KOUPALIŠTI

Díky pečlivé přípravě se letošní sezona na koupališti vydařila

Rekonstrukce sociálního zařízení ve druhém patře MŠ.

V červnu byl na přání občanů nad obřadní síní umístěn nový kontejner na bioodpad, přesto se najdou jedinci, kteří stále sypou posekanou trávu do černých kontejnerů na směsný komunální odpad.

naházel znovu dovnitř a netrpělivě se čekalo na to, jestli to bylo tím. Bylo, všichni jsme si oddechli, představa, že musíme všechen písek vyndat, byla nereálná. Písek, který se však do koupaliště dostal, bylo potřeba odstranit, to si vzal na starost Standa Zapadlo, který zprovoznil vysavač, který před čtyřiceti lety sestrojil jeho tatínek, a během tří hodin bylo dno koupaliště bez jediného zrníčka písku. Čistička nyní šlape jak švýcarské hodinky. Neřešili jsme však pouze stav čističky, ale také obsluhu, sehnat někoho, kdo se o ní bude starat. Oslovili jsme pana Václava Pokorného, kterého všichni znají jako velmi spolehlivého a zodpovědného správce fotbalového hřiště, ten neodmítl a díky jemu a Standovi Zapadlovi je nyní voda v koupališti čistá jako křišťál.

Ukázalo se, že technologie čištění je na velmi dobré úrovni, ale rozhodujícím faktorem je obsluha, když se tomu člověk intenzivně věnuje, pere síta, sbírá nečistoty z hladiny a nevěnuje se jiným aktivitám, které s čištěním vody vůbec nesouvisí, voda je skutečně jak z křišťálové studánky. Stav vody v koupališti byl po celé léto skutečnou ozdobou našeho kempu, někteří návštěvníci nevěřili oproti loňsku svým očím. Se zvýšeným provozem a větší návštěvností kempu však rostly úměrnou řadou i problémy, které bylo potřeba operativně řešit. A jako naschvál, problémy se vyskytly ve chvíli, kdy to bylo nejméně zapotřebí. Chatky byly plné k prasknutí a na dámských toaletách v hlavní budově se ucpal odpad, museli jsme nechat vyvézt žumpu, snažili se odpad vyčistit svépomocí, ale marně. Až druhý den, v neděli brzo ráno, musela přijet specializovaná firma z Nové Paky, která zacpané odpady vyčistila. Litinové potrubí bylo ucpané voňavými ubrousky, kapesníčky a dětskými plenami. Další problémy byly s elektřinou, kemp byl stavěn v osmdesátých letech a v té době měly karavany jedno světýlko nade dveřmi, jedno možná ještě uvnitř. Dnešní přívěsy mají lednice, klimatizace, ohřívače vody a podobné zhrouty elektřiny a stalo se, že celý kemp byl energeticky přetížen a neustále vypadával hlavní jistič, bohužel opět v době, kdy kemp doslova praskal ve švech, navíc se mělo večer promítat letní kino. Naštěstí jsme se měli kam obrátit a náš zkušený elektrikář Jarda Vaněk si poradil a kemp opět „šlapal“. Problémy jsme museli řešit i ve spodních toaletách u koupaliště, kde jsme potřebovali urychleně vyvézt septik, neboť jejich obsah se začal pomalu tlačit záchodovými mísami zpět do objektu, než přijela firma s fekálním vozem, museli jsme si pomoci lopatami a septiku částečně ulevit ručně, neboť zavřít záchody v době, kdy je na koupališti pět set lidí, prostě nelze. Několikrát jsme museli řešit i rušení nočního klidu a ničení majetku, ale vše se vešlo do jakési normy.

Z letošní sezony se určitě poučíme, věřme, že návštěvností nebyla výjimečnou a bude se opakovat i v budoucnu. Nyní je již kemp téměř „zazimovaný“, vše se připravuje k demolici kiosků a výstavbě nového kiosku u potoka. V současné době probíhá výběr dodavatele stavby, koncem září by se mělo začít.

Na závěr tohoto článku mi dovoluťe poděkovat všem, kdo se na úspěšném provozování našeho autokempu podílejí, moc si jejich práce vážíme. A věřte mi, že to není pohled pouze můj, ale drtivě většiny návštěvníků.

Tomáš Navrátil, místostarosta

TÉMA: MAS Krkonoše

Místní akční skupina Krkonoše

Připomeňme si, že místní akční skupina vznikla jako občanské sdružení v roce 2005 a byla jednou ze zakládajících organizací, která vytvořila v České republice regionální značení pro řemeslníky a potravinářské, zemědělské a přírodní produkty.

Mezi zástupci regionální značky Krkonoš jsou produkty oceněné Českou Chutůvkou, Regionální potravinou, zápisem na seznam nehmotného kulturního dědictví České republiky či nominací na seznam Unesco nebo Czech Grand Design.

Výrobky, produkty a zážitky pocházející z oblasti turistického regionu Krkonoše (od Harrachova po Trutnov) poznáte podle značky „Krkonoše originální produkt® a speciálního loga - červeného otisku prstu“. Stylizovaný otisk prstu v logu vyjadřuje osobní přístup člověka – tvůrce, zanechání jeho řemeslných otisků na každém jednotlivém výrobku. Nepravidelná kontura otisku odkazuje na ruční práci a dlouholetou tradici a zesvětlené obloučky v horní části otisku Vám připomenou zamlžené barvy krkonošských vrcholů na obzoru. Tato značka garantuje zejména místní původ výrobku a vazbu na region Krkonoš, ale také jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí.

Místní akční skupina (MAS) Krkonoše je spolkem, který získal finanční prostředky ze schválené Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), jehož součástí je vymezené území 26

obcí (od Vrchlabí po Bernartice). Tyto prostředky dosahují výše 95 mil Kč, které umožňují aktérům ze Strategie je čerpat do roku 2023. Finanční prostředky se rozdělují na základě výzev z různých operačních programů (Integrovaný regionální operační program, Program rozvoje venkova a Operační program pro zaměstnanost) a mají přímý dopad na region.

Finanční prostředky směřují do zlepšení života občanů a občanské vybavenosti obcí (sociální služby, infrastruktura, podpora vzdělávání, zemědělské a podnikatelské činnosti). Za poslední rok MASka přijala od obcí z území a jejich obyvatel, zemědělců a podnikatelů žádosti o dotaci v celkovém objemu 65 milionů korun. Momentálně je vyhlášena 4. výzva pro zemědělce z Program rozvoje venkova a 6. výzva z IROP Sociální a návazné služby. V září budou vyhlášeny další 2 výzvy z IROP: Infrastruktura pro vzdělávání a bezpečnost dopravy.

mas KRKONOŠE

Kancelář MAS Krkonoše

najdete v Prostředním Lánově v budově Infocentra,
č. p. 39. Veškeré informace o činnosti místní akční
skupiny a kontakty najdete na webu
www.maskrkonose.cz.

Projektová manažerka dotačních programů z Programu rozvoje venkova (PRV):

Mgr. Kateřina Fejglová, telefon 608 026 115

Projektová manažerka dotačních programů z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP):

Mgr. Petra Hartmanová, telefon 608 218 799

ZPRÁVY Z OBCE

■ OBECNÍ ZASTUPITELSTVO

Usnesení přijatá na zasedání zastupitelstva obce Dolní Kalná, které se konalo 25. května 2020 jsou v plném znění zveřejněna na www.dolnikalna.cz v sekci „obecní úřad“.

Veřejné zasedání zastupitelstva obce bylo trochu jiné než obvykle. Z důvodu koronavirové epidemie a hygienických opatření stanovených vládou se nemohlo uskutečnit v obvyklém termínu, což je koncem března. Zastupitelé i hosté museli mít na ústech roušky, používat desinfekci na ruce a v zasedací místnosti dodržovat rozestupy. Na schůzi se přišlo podívat víc občanů, než je obvyklé, bylo to hlavně díky velmi obsáhlému programu a možná tak trochu i kvůli těm rouškám.

■ Úvod zasedání byl věnován ekonomickým záležitostem. Do rozpočtu obce na r. 2020 byl zařazen finanční zůstatek, který se ke dni 31. 12. 2019 nacházel na bankovních účtech obce. Celková částka činila 5 419 237,36 Kč a tyto peníze byly prostřednictvím rozpočtové změny č. 3/2020 rozděleny do výdajů. Částka 2 000 000,- Kč na rekonstrukci budovy č. p. 8 ve Slemeně, 1 500 000,- Kč na nový kiosk u koupaliště, 567

550,- Kč obdržela základní a mateřská škola (rekonstrukce sociálního zařízení ve školce, mzda vychovatelky 9-12/2019 a příspěvek na provoz 4. Q/2019), 4 000,- Kč příspěvek na činnost klubu šipkařů, 19 040,- Kč dotace pro Královéhradecký kraj na provoz ranního autobusového spoje, 2 000,- Kč dar pro Linku bezpečí a 61 000,- Kč na pokrytí zvýšených nákladů na likvidaci bioodpadu (pronájem skladovací plochy, svozy a likvidace). Rezerva rozpočtu byla navýšena o částku 1 265 647,36 Kč.

■ Ekonomka obce informovala členy zastupitelstva i občany o dodržování rozpočtu minulého roku a konečném dorovnání k datu 31. 12. 2019. Skutečné rozpočtové příjmy v roce 2019 byly oproti předpokladu vyšší o 3 434 156 Kč a výdaje se podařilo naopak snížit o 466 335,- Kč. Veškeré rozpočtové změny byly řádně projednány v průběhu roku zastupitelstvem obce.

■ Zastupitelé vzali na vědomí dvě rozpočtové změny, které byly provedeny mezi jednotlivými zasedáními v rámci měsíčních účetních závěrek. V rozpočtové změně č. 1/2020 ze dne 29. 2. 2020 se jednalo pouze o přijetí dotace pro PO Služby Dolní Kalná od MPSV ve výši 106 686,- Kč a následné přeposlání této částky na bankovní účet PO Služby Dolní Kalná. Rozpočtovou změnou č. 2/2020 ze dne 30. 4. 2020 došlo k navýšení rozpočtových příjmů ve výši 34 130,- Kč. Nejvyšší položkou 22 355,- Kč tvořil příjem od pojišťovny za škodu způsobenou na majetku obce vichřicí, dále šlo o drobné navýšení předpokládaných příjmů za prodej knih, DVD a reklamních předmětů obce a finanční dary na opravu kostela. Na straně výdajů došlo rozpočtovou změnou k navýšení o 11 000,- Kč, to jsou peníze, které byly darovány na spolufinancování oprav kostela. Tato částka byla přeposlána z účtu obce na účet Římskokatolické farnosti – děkanství Hostinné a bude použita na opravu fasády v letošním roce. Celkově došlo k navýšení rozpočtové rezervy o 23 130,- Kč.

■ Zamítnuty byly žádosti o finanční podporu a návrh na uzavření rámcové smlouvy: Diakonie ČCE – středisko Světlo ve Vrchlabí – na osobní asistenci, Farní charita Dvůr Králové nad Labem – na občanskou poradnu a Diakonie Broumov, sociální družstvo – na provoz organizace. Obec finančně podporuje vlastní příspěvkovou organizaci poskytující místním občanům terénní sociální služby.

■ Ekonomka obce informovala o řádném zveřejnění účetní závěrky a závěrečného účtu obce za rok 2019 na úřední desce. Obec v loňském roce hospodařila se ziskem 2 547 460,76 Kč. Zastupitelstvo následně schválilo účetní závěrku a závěrečný účet obce za rok 2019. Rozpočet obce a rozpočtové změny jsou v plném rozsahu zveřejněny na webové stránce www.dolnikalna.cz v sekci „Dokumenty obecního úřadu“, podsekcí „Rozpočty obce“.

■ Starostka seznámila zastupitele a přítomné hosty se zněním Zprávy o přezkumu hospodaření Obce Dolní Kalná za rok 2019. Přezkum hospodaření provedla oprávněná auditorská firma Auditea, s.r.o., Pilníkov, auditorka Ing. Julie Kultová. Přezkumem nebylo zjištěno žádné závažné pochybení ve vedení účetnictví a hospodaření obce. Zastupitelé jednohlasně rozhodli o zadání přezkumu hospodaření obce za rok 2020 opět stejné auditorské firmě a pověřili starostku k uzavření smlouvy.

■ V dalších bodech zasedání bylo projednáno hospodaření

příspěvkových organizací obce v roce 2019 a schváleny jejich účetní závěrky. PO Služby Dolní Kalná hospodařila se ztrátou 45 586,14 Kč. Ztráta je v plné výši pokryta z rezervního fondu tvořeného ze zlepšeného výsledku hospodaření minulých let.

- Výsledek hospodaření PO ZŠ a MŠ Dolní Kalná za rok 2019 činí zisk 8 694,24 Kč. Proti minulým letům je účetní zisk PO ZŠ a MŠ nízký, což je způsobeno chybějícími příjmy, které škola obdržela z rozpočtu obce Dolní Kalná až na začátku roku 2020. Jednalo se o dorovnání za mzdu vychovatelky ve školní družině v období 9-12/2019 ve výši 87 550,- Kč a splátku na provozní výdaje ve výši 140 000,- Kč.

- Pro rok 2020 byl rozpočet školy a školky navýšen o 340 000,- Kč. Za tyto peníze budou mít děti ve školce nové umyvárny a WC ve druhém patře, bude opravena elektroinstalace v jedné třídě školy a v budově školy i školky bude nainstalováno nové zabezpečení vstupu s videotelefony.

- Škola však nespolehá pouze na dary od obce a snaží se získat peníze na rozvoj i sama. Podána byla žádost v rámci výzvy Šablony – MRR v prioritní ose 3 OP, název projektu: „Šablony III - Zvýšení a zlepšení kvality výuky na ZŠ a MŠ Dolní Kalná“ z fondů EU prostřednictvím MŠMT. Mimo jiné budou za získané peníze nakoupeny i nové počítače pro výuku žáků.

- Zastupitelstvo obce projednalo výsledky výběrového řízení na dodání dopravního automobilu pro výjezdovou jednotku SDH. Na základě doporučení výběrové komise byla zakázka přidělena firmě EMBEFOR s.r.o., Praha, která splnila zadávací podmínky a nabídla cenu 1 116 761,- Kč bez DPH. Hasiči budou mít dopravní automobil značky MAN. Obec na spolufinancování obdrží dotaci 450 000,- Kč ze státního rozpočtu (Ministerstvo vnitra - generální ředitelství HZS ČR) a byla podána žádost o dotaci z fondů Královéhradeckého kraje. Kraj obvykle přispívá na auta pro hasiče 300 000,- Kč, ale k rozhodnutí dosud nedošlo. Zbytek ceny obec doplatí ze svého rozpočtu.

- Další výběrové řízení se týkalo zadání zakázky na přestavbu budovy bývalé hasičárny ve Slemeně (č.p. 8). Výběrového řízení se účastnilo 5 zájemců a na základě doporučení výběrové komise byla zakázka přidělena firmě STAVANT CZ s.r.o., která splnila veškeré zadávací podmínky a v rámci stanovených kritérií předložila nejnižší nabídkovou cenu 6 336 079,16,- Kč bez DPH.

- Zastupitelstvo obce jednohlasně schválilo přijetí daru nemovitého majetku - schodiště ke hřbitovu, které se nachází částečně na st. p. č. 10/1 a částečně na p. p. č. 34. Přijetí daru je podmíněno geodetickým zaměřením a oddělením pozemku pod schodištěm, vzniklé náklady na geodetické práce a vklad do katastru nemovitostí uhradí obec Dolní Kalná.

- Projednána a schválena byla žádost občana o pronájem části pozemkové parcely č. 1071/14 o výměře cca 62 m² k bezplatnému užívání a stejně tak byla schválena i žádost o darování nepotřebného majetku, plotu s betonovou podezdívkou, který se nachází na rozhraní obecních pozemků č. 70/1, 70/5 a pozemků č. 65, 70/4.

- Starostka informovala zastupitele a přítomné hosty o postupu prací provedení změny územního plánu obce. Na základě

přijatých žádostí od občanů byly projednány a následně zastupitelstvem schváleny tři dodatečné změny: změna způsobu užívání p. p. č. 280/4 v k.ú. Slemenno v Podkrkonoší z plochy zemědělské na plochu zastavitelnou, bydlení venkovské, změna způsobu užívání plochy bydlení venkovské Z31 - p. p. č. 342 v k.ú. Dolní Kalná z plochy bydlení venkovské na plochu výroby a skladování – obytné farmy a změna zamýšlené trasy místní komunikace, která se nachází na p.p.č. 1418 v k.ú. Dolní Kalná (dopravní infrastruktura pro plochy bydlení venkovské Z3C, Z3I a Z3F).

- Bylo schváleno zařazení území obce Dolní Kalná do území působnosti Místní akční skupiny Krkonoše z.s. na období 2021 – 2027.

(OÚ)

PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE OBCE

■ SLUŽBY DOLNÍ KALNÁ

EUROKLÍČ lze vyzvednout ve Vrchlabí

EUROKLÍČ — je možné od září 2020 vyzvednout na Městském úřadu ve Vrchlabí, Odbor sociální a zdravotní – vždy po telefonické domluvě na tel. 731 193 426 (Adéla Cupáková, koordinátor sociálních služeb).

EUROKLÍČ — může zdarma získat každý držitel průkazu TP, ZTP, ZTP/P, diabetik, stomik, onkologický pacient, člověk trpící roztroušenou sklerózou, Crohnovou chorobou či lidé s cystickou fibrózou. EUROKLÍČ si mohou vypůjčit i rodiče dětí do 3 let.

EUROKLÍČ — cílem mezinárodního projektu je zajistit lidem se sníženou schopností pohybu či zdravotní indispozicí důstojnou a rychlou dostupnost veřejných sociálních a technických kompenzačních zařízení (např. toalet, výtahů, svislých a schodišťových plošin apod.).

EUROKLÍČ — lze použít také v řadě zemí Evropy, v ČR je osazeno již více než 550 míst (např. na úřadech, nádražích, čerpacích stanicích, v obchodních centrech apod.) – aktuální přehled všech míst v ČR, kde lze použít EUROKLÍČ, najdete na http://www.eurokeycz.com/7_jiz_osazeno.html.

EUROKLÍČ — Více o projektu naleznete na <http://www.eurokeycz.com/>. Jsou zde k dispozici i základní informace pro vlastníky či nájemce veřejně přístupných objektů, kteří by zvažovali instalaci EUROZÁMKU.

Za Odbor sociální a zdravotní MěÚ Vrchlabí

Mgr. Adéla Cupáková
koordinátor sociálních služeb,
sociální pracovník

Služby Dolní Kalná, okres Trutnov a jejich fungování po dobu nouzového stavu

Terénní pečovatelská služba se v době nouzového stavu řídila doporučenými postupy, ať už postupy vydanými Ministerstvem práce a sociálních věcí a Ministerstvem zdravotnictví, Krajským úřadem Královéhradeckého kraje či Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR.

Došlo ke zmapování aktuální situace našich uživatelů a zjištění jejich potřeb, bez kterých se neobejdou. Dle doporučení byly pečovatelské služby redukovány a poskytovány pouze v nezbytné míře. Hlavním důvodem k tomuto opatření nás vedla především skutečnost, že naprostá většina našich uživatelů je v rizikové skupině seniorů. Jakýmkoliv kontaktem s vnějším okolím by se vystavili možnému riziku nákazy nemoci COVID 19, byť naše pečovatelky samozřejmě používají veškeré dostupné ochranné pomůcky. Spojili jsme se tedy s pečujícími rodinami a dohodli se dalším průběhu péče o jejich blízké.

V průběhu nouzového stavu byla naše organizace zásobována ochrannými pomůckami z Královéhradeckého kraje. Tuto službu jsme ocenili především ze začátku epidemiologické situace, kdy těchto prostředků byl všude nedostatek. Kraj nám celkem v devíti dodávkách přivezl jednorázové roušky, respirátory FFP2, jednorázové rukavice, ochranné štíty, ochranné pláště a desinfekci na ruce i na podlahu. V neposlední řadě jsme obdrželi i několik desítek Rapid testů a dle mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví museli otestovat všechny zaměstnance na přítomnost specifických protilátek proti nemoci COVID 19. Výsledky byly negativní. Od poloviny května pomalu začínáme rozjíždět normální provoz naší terénní pečovatelské služby.

Ráda bych touto cestou poděkovala paní Z. Deváté a zaměstnancům MŠ Horní Kalná, kteří nám věnovali několik látkových roušek pro naše potřeby. Hlavní pečovatelka paní D. Hetflejšová je dále distribuovala potřebným.

Věříme, že služby budou fungovat v běžném režimu i nadále a že se situace ohledně koronaviru bude zlepšovat.

Pevné zdraví.

Ing. V. Nosková
vedoucí organizace

▪ MŠ A ZŠ DOLNÍ KALNÁ

Zprávičky ze školy a školky

Výuka po COVID - 19

Dne 25. května se po dlouhé pauze většina žáků vrátila do školních lavic. Distanční výuka probíhala i nadále pro 9 žáků. Byl to netradiční a pro všechny z nás zvláštní konec tohoto školního roku. Žáci se rozdělili do skupin podle tříd, nesměli se během dne potkávat, ranní družina byla zrušena a do budovy školy se muselo chodit po skupinách v určený čas. Nezbytnou součástí školního dne se staly roušky a dezinfekce. Ve výuce jsme posílily důležité předměty, jako je český jazyk, matematika a anglický jazyk. S blížícím se koncem školního roku nastala otázka: „Jak spravedlivě ohodnotit žáky na vysvědčení?“ Jednoznačně jsme se shodly, že žáci budou hodnoceni tradičně známkami z dosažených známek ve škole a podle toho, jak pracovali v době distanční výuky. Žáci, kteří se rozhodli i nadále pro domácí výuku, byli jeden den přezkoušeni, což se rovněž započítalo do výsledné známky. Přestože jsme přišli o řadu akcí, něco málo se ke konci roku uskutečnilo.

ZŠ Ukončení celoročního projektu „SMYSLY“

Celým školním rokem nás provázel projekt „SMYSLY“. Tento projekt byl ukončen návštěvou nevidomé paní Renaty z Dobrušky. S sebou si přivezla i vodícího pejska, bez kterého by se již neobešla. Spolu s ní přijeli ještě její dva známí, kteří jí pomáhají. Paní Renata dětem nejprve dlouze a zajímavě povídala o své nemoci, která způsobila úplnou ztrátu zraku, jak na její onemocnění reagovala rodina a okolí a co vše se musela naučit. Povídání bylo opravdu

zajímavé ale chvílemi i smutné. Nevěřicně jsme koukali, jak někteří naši spoluobčané dokáží být k těmto hendikepovaným lidem zlí. Po krátké přestávce následovaly aktivity zaměřené na život ve tmě. Největší zážitek byl vodící pes, který ukázal, jak své paničce dokáže podat slepeckou hůl. Paní Renata je neobyčejně aktivní a šikovná žena, která i přes svůj hendikep zvládá výborně péct a věnuje se i ručním pracím. Návštěva to byla opravdu příjemná a určitě stálo za to, aby si žáci uvědomili, že i mezi námi žijí lidé s nějakým hendikepem.

Poděkování za šití roušek

Začátkem května nám prostřednictvím dopisu poděkoval ředitel Oblastní charity Červený Kostelec pan Ing. Miroslav Wajsar za ušité ochranné roušky, kterých jsme předali cca 1 000 kusů. Tyto roušky pomohly v zařízeních Oblastní charity, která pečuje o seniory, imobilní pacienty a pacienty v hospici.

MŠ Indiánský týden 15. 6. – 19. 6. 2020

V měsíci červnu se děti těšily na indiánský týden. Snažily jsme se přiblížit k indiánské historii, kultuře a tradici. Děti byly rozděleny do čtyř indiánských kmenů, každý kmen měl svého náčelníka, který si zvolil jméno svého kmene. Každé ráno jsme dětem nakreslily bojové pruhu, podle kterých se mohly orientovat, k jakému kmeni patří. Také jsme společně sledovali indiánské příběhy, tancovali indiánské tance, říkali bojové pokřiky. Děti si vyzkoušely střelbu z luku, stavbu indiánského přístřešku, vyrobily si tomahavk, indiánské čelenky, kouzelný amulet a další. Nejvíce úspěšné byly indiánské hry ve třídě a poté na školní zahradě, kde děti dostaly vždy malou odměnu. Celý týden jsme zakončili úspěšnou hrou za pokladem na Stříbrném jezeře, kde jsme pozorovaly obrovskou spolupráci dětí ve všech kmenových družstvech. Samozřejmě byl pro každého malý indiánský dáreček, ze kterého měly děti radost.

ZŠ Recyklohraní

Naše škola je již několik let zapojena do projektu Recyklohraní. Jeho cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů. Tento elektroodpad se skladuje ve sklepních prostorách školy a na použité baterie slouží speciální krabice umístěná na chodbě u hlavního vchodu. Jednou za čas se tento elektroodpad nechá odvézt a škola za to dostává body, za které si pak může objednat odměny. Tento rok jsme za tyto body dětem pořídily nové rádio na výuku angličtiny, několik knížek Dášeňka pro společné čtení a další vzdělávací knížky k prohloubení učiva. Touto cestou bychom chtěli poděkovat všem, co nám do školy tento elektroodpad nosí a přispívají tím i na školní pomůcky.

ZŠ Fotografování

I přes ztížené podmínky proběhlo každoroční třídní fotografování. Žáci tentokrát nebyli foceni hromadně, ale pan fotograf nám nabídl fotografie formou tabla, takže žáci se fotografovali jednotlivě. Jelikož naše fotografování musí být vždy něčím zvláštní, tak tento rok jsme lezli po žebříku a výsledné fotografie se opravdu povedly.

ZŠ Školní výlet

Na školní výlet jsme tentokrát vyrazili na místo, které žáci vídají i od nás, což je vysílač Černá hora. Před školou jsme nasedli do autobusu, který nás odvezl do Janských Lázní a lanovkou jsme vyjeli nahoru. Pro některé děti to byla první jízda lanovkou v životě a nevšední zážitek. Když jsme se všichni sešli na vrcholu, zamířili jsme k vysílači. Odtamtud jsme za slunečného počasí procházeli krásnou horskou přírodou do Černého Dolu, kde na nás již čekal autobus. Nachodili jsme přibližně 13 kilometrů a všechny děti musíme moc pochválit za jejich výkony.

MŠ Pasování předškoláků, 25. 6. 2020

Nastal očekávaný čas pasování předškoláků na školáka. Každý dostal na památku šerpu se jménem, knížku s věnováním a fotku na památku. Do 1. třídy v září 2020 nastoupí z naší školky Filip Hraba, Marek Pejcha, Adéla Klůzová, Filip Stránský, Elen Andělová, Anna Burianová, Nella Kaislerová, Lukáš Koudelka a René Žahourek.

ZŠ Konec školního roku, loučení s pátáky a pasování prvňáčků

Poslední školní den jsme se všichni sešli ve školní družině, kde proběhlo slavnostní pasování prvňáčků na čtenáře a zároveň jsme se rozloučili s žáky pátého ročníku. Paní učitelka Králová pokřtila své pátáky kalenskou vodou a slavnostně je vyslala na druhý stupeň. S dětmi se přišla rozloučit a popřát krásné prázdniny i paní starostka Vanclová s paní Kalenskou. Poté proběhlo předání vysvědčení a hurá na prázdniny.

Rekonstrukce a opravy

V průběhu coronavirové pauzy se u vchodů do ZŠ i MŠ nainstalovaly nové telefony, které jsou vybaveny kamerou. Zvýšila se tím bezpečnost dětí i žáků, protože paní vychovatelky a učitelky mají tak přehled o tom, kdo stojí za dveřmi. Zamezí se tak vstupu cizích osob do objektu školy i školky.

Když děti opustily brány školy, místo dětského smíchu se školou rozezvučely vrtačky a mohlo se začít s opravami. Tento rok dostane nový kabát modrá třída a také se zde bude předělávat elektrika pro budoucí nové počítače. Velká rekonstrukce proběhla v MŠ. Zde se kompletně předělávalo ještě původní sociální zařízení, které slouží pro druhé oddělení MŠ.

Nový školní rok

Na začátku školního roku 2020/2021 přivítáme 10 prvňáčků a už nyní víme, že celoročním projektem nás bude provázet „Kalenská olympiáda“. Věříme, že nový školní rok bude probíhat standardně a distanční výuka nebude již potřeba.

Zaměstnankyně ZŠ a MŠ

▪ SOKOL DOLNÍ KALNÁ

Z činnosti Sokola Dolní Kalná

Stejně jako byl poznamenán karanténou běžný život nás všech, tak tomu bylo i u aktivit Sokola. V této době byla veškerá činnost na základě nařízení vlády zakázána, nekonala se pravidelná cvičení, byly pozastaveny akce kulturní, neuskutečnila se ani březnová Valná hromada.

Během května se opatření rozvolňovala a Sokol začal pomaloučku ožívat. Od posledního květnového týdne se začali opět scházet ke společné hře florbalisté, rádi si přišli zacvičit seniorky a senioři, začal fungovat oddíl všestrannosti. Na sobotu 13. 6. 2020 byl naplánován náhradní termín konání Valné hromady. V sále sokolovny se od 16 hodin kromě členů sešli i zástupci župy Jičínské - Bergrovy a místních spolků. Schůzi jako každý rok oživilo vystoupení dětí z oddílu všestrannosti. Ty zacvičily skladbu v doprovodu hudby Kamarád, k vidění bylo gymnastické cvičení na lavičkách, prostné na koberci a sestavy gymnastek na vysoké kladině. Celé vystoupení bylo doplněno básničkami se sportovní tematikou, na závěr se děti loučily verši se sokolským posláním. Dovolím si tyto verše napsat:

*Ku předu, ku předu, zpátky ni krok!
Sokolí heslo je stále;
znělo už k pochodu mnohý tak rok,
znít bude na věky dále.
Ku předu, ku předu, dokud je dech,
pro slávu, blaho a zdar našich Čech!*

Valná hromada dále pokračovala oficiální částí. Zprávu o činnosti přečetl starosta jednoty br. Drahoňovský, přítomní byli seznámeni se zprávou o sportovní činnosti, revizní zprávou a zprávou o hospodaření TJ Sokol. Letošní valná hromada přinesla změny ve výboru Sokola a revizní komisi, volbami se rozhodovalo i o dalším využití antukového hřiště pod sokolovnou. Dosavadní jednatelka ses. Zapadlová se své funkce vzdala, novou jednatelkou byla členskou schůzí zvolena ses. Kalenská. Výbor jednoty byl doplněn ses. Ing. Andělovou, ses. Matuchovou N. a br. Klůzem V. Do revizní komise byla zvolena ses. Vaňková.

Důležitým bodem jednání bylo rozhodování členů o budoucnosti antukového hřiště pod sokolovnou. Tajnou volbou odhlasovali členové TJ Sokol Dolní Kalná v počtu 43 hlasů pro, 12 hlasů proti a 1 hlas neplatný (nevyplněný hlasovací lístek) prodej tohoto pozemku Obci Dolní Kalná za účelem výstavby víceúčelového hřiště. Prodejní cena je odvozena od znaleckého posudku ve výši 114 660,- Kč. Peníze z prodeje budou použity na opravy budovy sokolovny, v plánu je dokončení výměny oken. Výbor jednoty byl pověřen valnou hromadou uzavřít s Obcí Dolní Kalná kupní smlouvu. V ní budou ošetřena práva využívání víceúčelového hřiště ze strany Sokola, přístupu k budově, předkupního práva v případě nedodržení podmínek prodeje pro výstavbu hřiště. S prodejem pozemku č. 72/2 vedeném jako sportoviště souvisí ještě jednání a schválení prodeje vedením župy Jičínské - Bergrovy a České obce sokolské. Poté bude moci být pozemek převeden na obec.

Projektová dokumentace na hřiště je již hotová, byla vypracována na základě jednání zástupců Sokola a obce. Doufejme tedy, že se s výstavbou hřiště bude moci začít v plánovaném časovém horizontu a nejen členové Sokola si budou moci zacvičit a zapsportovat na moderním víceúčelovém hřišti, které zajistí kvalitní podmínky pro tuto činnost.

*TJ Sokol Dolní Kalná,
Jiřina Kalenská*

Noční výstup na Sněžku za východem slunce.

Letošnímu pochodu na Sněžku předcházela pandemie koronaviru po celém světě. Začalo to v Číně, na přelomu roku a do Evropy dorazila v polovině března. Letecká doprava nad celou Evropou ze zastavila, zavřely se všechny školy, ve většině továren nařídili dovolené a zastavili výrobu, hranice mezi státy se uzavřely, hospody a prodejny byly uzavřeny. Jedinou výjimku měly prodejny potravin a lékárny. Při opuštění rodinného domu byla nařízena ústní rouška. Částečné uvolňování nastalo koncem května. To byl ještě čas připravit pochod. Státní hranice byly stále uzavřené, tím pádem byla uzavřena Cesta česko – polského přátelství. Pro nás to znamenalo, že nás nepustí od bývalé Obří boudy na Sněžku. To by se opakovala situace v roce 1980, kdy v Polsku vznikla odborová organizace Solidarity.

Tenkrát v době a od západu slunce, po východ slunce, byla cesta přátelství též uzavřena. Komunistický režim měl obavy, aby se nescházeli čeští a polští disidenti na této cestě přátelství. Přes den se cesta lépe hlídala. Tenkrát jsme změnili trasu pochodu a chodilo se přes Pec pod Sněžkou a Růžovou horu na Sněžku. Cíl pochodu byl na křižovatce, mezi Malou a Velkou Úpou. Trasa pochodu se vrátila na původní, okolo Luční boudy, až po sametové revoluci. Z důvodu nejasnosti, kdy se otevřou hranice, jsme se dohodli s KRNAPem, že trasu upřesníme, podle situace, na konci června. Koncem června nás oslovila reklamní agentura s tím, zda by mohli v rámci našeho pochodu prezentovat Rajeckou minerální vodu „KLÁŠTORNÁ“, ze Slovenska. Další změnou v rámci pochodu byl moderátor na startu. Po mnoha letech moderování na startu, převzal po Karlu Navrátilovi tuto zodpovědnou funkci principál kalenských ochotníků, Tomáš Vlach. Z jeho precizního moderování byla vidět jeho dlouholetá divadelní činnost. Tomáši, díky. Touto cestou musím poděkovat Karlovi Navrátilovi, kalenskému rodákovi, za dlouholetou moderátorskou činnost na startu pochodu.

Meteorologové před pochodem předpovídali celkem dobré

počasí. V pátek, v odpoledních hodinách bylo zvykem, že od 15. hod. přijížděli první turisté. Letos se moc nehrnuli. V 18 hod. bývalo kolem 400 turistů, letos to bylo jen kolem 300. Už jsme si říkali, kdepak se asi stala chyba, když je předpověď počasí tak dobrá. Nakonec se mezi 19. až 20. hod. sestry sokolky u prezentace nezastavily a konečný počet turistů se zastavil až na čísle 585. To byla čtvrtá nejvyšší účast v historii pochodu. Pozdní prezentace byla asi dána tím, že je Luční bouda pro turisty našeho pochodu již pět let uzavřená. Tím pádem vypadl z pochodu určitý středobod, Luční bouda. Zde se skoro všichni účastníci pochodu sešli, dostali občerstvení a někteří si nosili i spacák s karimatkou a na chodbě se na chvíli natáhli. Náš pochod v minulosti měl tu zvláštnost, že se na Luční boudě sešli všichni účastníci a byl čas na vzájemné diskuse a navazování nových přátelství. Majitel Luční boudy argumentoval uzavření boudy tím, že nechce, aby jeho klientela boudy byla rušena cizími turisty. Odmítl i otevřít, jen suterénní vestibul v případě deště, aby naši účastníci měli určité zázemí. Jednání dnešního majitele je v rozporu, proti zásadám, podle kterých se budovaly na horách chaty. Ty měly sloužit hlavně jako zázemí v případě změny počasí, příchodu bouřky atd.

Počasí přes noc bylo výborné. Východ slunce vyšel nádherně. V cíli pochodu jsme se s turisty loučili slovy „ahoj a za rok na „shledanou“. Nejmladší turistkou byla 9letá Kateřina Bajrová, z Nové Paky. Kalenský Rýša Žahourek byl jen o tři měsíce starší. Nejstarší byl 77letý Emil Palguta z Dobrušky. Nejvzdálenější,

Richard Janák ze slovenských Mošovců. Na pochod se vydalo i 18 psů, kteří též dostali v cíli pamětní listy. Pro zvládnutí, pořádání pochodu a pouti nám pomáhá na deset sponzorů. Pro zajištění, nejen pochodu, ale i poutové zábavy a občerstvení na kalenském Sokolu. V posledních letech se vytrácí ze společnosti určitá občanská pospolitost. Lidé se uzavírají, za hranice svých pozemků. Společná soudržnost a aktivita pro blaho určitého spolku, či regionu se vytrácí. Už i v organizacích Sokola začíná převládat názor „zaplat, a můžeš si zasportovat“. Těší mě, že u nás v Kalné dokážeme pomocí občanské pospolitosti zorganizovat nejen takový pochod, ale i pod vedením obce sjezd rodáků atd. Člověka potěší na duši, když na druhém konci republiky, při rozhovoru s místními, slyší „jo Dolní Kalná, tam jsem byl na pochodu na Sněžku a bylo to výborné“.

*Za Sokol Dolní Kalná
Jiří Drahoňovský*

Dolnokalenská sokolovna útočištěm dětských hrdinů noční hry

Jedna z prvních uspořádaných akcí po virové pandemii v Sokolu v Dolní Kalné byla Noc sokoloven.

Těto již tradiční akci předcházela výstraha extrémních srážek, velmi krátký čas na přípravu a stále ještě platná přísná preventivní hygienická pravidla. Přesto se v pátek 19. června 2020 sešlo 37 dětí ve věku od 5 do 16 let a bezmála 20 dospělých Sokolů a dalších sympatizantů, aby spolu strávili odpoledne a večer a poznali svoji sokolovnu v jiném světle, než jsou zvyklí.

Na zahájení jsme vyslyšeli výzvu ústředí Sokola k výročí vzniku sokolského loga a ztvárnili ho z dětí, z větviček a nakonec i

svíček. Právě zapálené čajové svíčky v setmělé sokolovně při pohledu z balkónu vzbudily spontánní potlesk.

Odpoledne bylo pojata sportovně - zábavně s cílem nechat děti vyzkoušet méně obvyklé aktivity na pomezí sportu a her. Na pěti stanovištích děti zkoušely zručnost a kombinaci sportů – střelily ze vzduchovky na plechovky, házely šipkami na balónky s vodou, střelily florbalovou hokejkou penalty, trefovaly se tenisovým míčkem.

Hlavním bodem programu byla noční hra. Na asi dvoukilometrovém okruhu bylo připraveno 12 stanovišť. Skupinky menších vedly setmělou vesnicí a přilehlými lesíky starší děti, čímž prokázaly nejen velkou odvahu, ale hlavně smysl pro zodpovědnost, a uvědomily si potřebu přiložit ruku k dílu, když se má něco podařit. Celý večer jemně přšelo, přesto děti zvládly odpovídat na otázky z dopravní výchovy, vlastivědy, řešit matematické úlohy, křížovky a kvízy, zkusily si poznávat předměty podle hmatu, pojmenovat krkonošské vrcholy viditelné z naší obce a dokonce zdolat 9metrový provazový žebřík. Právě zvládnutí vysokého provazového žebříku mělo u dětí největší úspěch. Při zdárném vyluštění úkolu nebo absolvování stanoviště získaly skupinky dětí indicie, které pomohly uhádnout hlavní heslo.

Ukázkami indicí jsou

- Sousedům dávám vodu, ale oni mně nikoliv
- Král zvířat
- Řeka, která se ve městě Hradec Králové vlévá do Labe
- Čtyři sousedi
- Zemský ráj to na pohled
- Barva sněhu
- Barva zralého rajčete
- Barva jasného nebe

Pro děti nebylo těžké vyluštit heslo Česká republika – spojitost se stoletým výročí vzniku její státní vlajky jim byla vysvětlena posléze. Noční hra skončila až po večerní jedenácté hodině. Přes spacáky v hlavním sálu sokolovny se chvíli vznášela čtená pohádka na dobrou noc. Ne všichni, z těch nejmenších téměř nikdo, se dočkaly konce vyprávění.

Mladí sokoláci prokázali velkou výdrž a odhodlání proti nepříznivému počasí, odměnou jim jsou hezké zážitky a strávení času se svými kamarády. Všichni se těšíme na další akce, které snad nebudou už zakazovány nebo omezovány kvůli nebezpečí šíření koronaviru.

Tomáš Novák

■ FK DOLNÍ KALNÁ

Vstup do nové sezony se fotbalistům nevydařil

Minulá sezona skončila díky koronaviru už po podzimu, jarní boje nebyly vůbec zahájeny, všechny soutěže na amatérské úrovni byly ukončeny.

Jakousi náplastí byl alespoň pohár KFS, kterého se v červnu účastnilo i „A“ mužstvo dospělých, ovšem díru do světa v něm neudělalo, z pěti zápasů čtyři prohrálo a s pouhým jedním bodem za remízu v Železnici skončilo ve své skupině poslední. Příprava na novou sezonu začala svěřencům trenéra Tomáše Navrátila v půlce července, trénovalo se 2-3x týdně a byl sehrán i přátelský zápas s Rudníkem (výhra 8:4).

Do týmu dospělých se vrátili naši odchovanci Míra Stránský a Lukáš Kalenský, z Chotěvic přišel ještě golman Alfréd Scharm. Začátkem srpna sehrálo áčko předkolo poháru KFS, Pod Kaštany přijelo mužstvo krajského přeboru SK Jičín a nestačilo se divit, domácí ho vyprovodili brankami Míry Stránského, Martina Bartoše a Štěpána Drinky 3:1 ! V prvním kole poháru poté zavítal Pod Kaštany SK Miletín, ten již však byl nad síly domácího celku a prohra 0:2 znamenala pohárový konec.

V polovině srpna zahájily mistrovské soutěže dospělých, a to jak v kraji, kde hraje naše áčko, tak v okrese, kam jsme přihlásili opět naše béčko. V prvním kole přijel Pod Kaštany velký favorit, Slavoj Skřivany, i přes dobrý výkon jsme prohráli 1:2. Ve druhém kole přijelo do Dolní Kalné Vrchlabí, to je derby zápas se vším všudy, i druhé domácí utkání jsme ale bohužel prohráli, tentokrát 0:1. Ve třetím kole se áčko představilo v Nové Pace a ani tam nám pšenka nekvetla, když jsme po naivních chybách prohráli 4:2.

Úvod se tedy nevydařil, ze tří zápasů nemáme ani bod, nezbyvá než doufat, že v dalších zápasech kluci přidají a o nezbytné body se náležitě poperou.

Rezerva zahájila sezonu naopak velmi dobře a v prvním mistrovském utkání doma porazila silný Libotov 3:2, pak ale přišla zbytečná porážka 3:1 v Bernarticích a následovala domácí remíza 2:2 s Pilníkovem a vítězství na penaltu 2:0.

V polovině srpna zahájila letní přípravu i mladší příprava, kterou jsme od nového soutěžního ročníku přihlásili do okresní soutěže mladších přípravek. Děti pod vedením trenérky Radky Stránské ml. a Martina Stránského st. trénují 2x týdně a vysoká účast na trénincích dokazuje, jak je fotbal baví. V neděli 31. srpna se po dlouhých letech odehrálo Pod Kaštany mistrovské utkání v této věkové kategorii, soupeřem byl věhlasný MFK Trutnov, naši borci se však týmu z okresního města nezalekli a před skvělou diváckou kulisou více jak šedesáti diváků ho porazili 7:2 a 6:5.

VV FK Dolní Kalná

▪ VČELAŘI DOLNÍ KALNÁ

Medobraní 2020

Někteří včelaři mluví o nejhorší sezoně za posledních 50 let. Trápila je malá snůška, včelám letos neprálo počasí.

Po první jarní snůšce, která vypadala slibně, nastoupilo chladné období, kdy noční teploty nepřekročily 10 stupňů Celsia. Jarní medonosné rostliny díky tomu nevytvářely dostatek nektaru. Následoval deštivý květen i červen, mezitím vše odkvetlo a medovici, další důležitý zdroj sladiny, spláchl déšť. Slunných a příznivých dnů letos moc nebylo. Za takových podmínek dokázaly včely nanositi jen tolik, aby uživily sebe a zajistily výživu plodu.

Na medobraní zůstávalo pro včelaře v mednicích velmi málo medných zásob, které mohli vytočit bez obav, že jejich včelstva budou hladovět. Příroda letos včelám nestačila, snůšková sezóna skončila brzy, a včelaři museli začít s přikrmováním včelstev cukrem i o čtrnáct dní dříve. Jinak by přestaly matky plodovat, nenaléhlo by se dostatek mladých včel, včelstva by zeslábla, a nepřečkala úspěšně zimu. Navíc jsou slabá včelstva náchylná na různá onemocnění, hůře vzdorují loupežím zásob a napadení cizopasníky.

Nejen nepřízeň počasí byla příčinou letošní neúrody medu. Důležitým faktorem je i způsob, jak hospodaříme v krajině. Pro produkci květového medu jsou důležité remízky rozkvetlých trnek, střemchy a javory, plané třešně a louky s kvetoucími smetánkami, jetely, kopretinami, štírovníky a dalšími bylinami. Medovici sbírají včely hlavně na smrcích a jedlích ale i na listech a pupenech buků, olší a topolů. Bohužel smrkové lesy postupně mizí a na jejich nahrazení budeme dlouho čekat, remízky zanikají pod tlakem intenzivní zemědělské činnosti a zrovna tak pestré kvetoucí louky. Krajina chudne. Roste význam kulturních plodin, které by měly přinést včelám náhradní bohaté zdroje pastvy. Jsou to kvetoucí plodiny a rostliny pěstované jako zelené hnojení nebo meziplodiny. Pro širokou veřejnost je nejznámější, dříve bohatý zdroj pylu i nektaru, řepka olejná. V současnosti jsou však pěstovány odrůdy řepky, které jsou v poskytování nektaru a pylu pro včely často bezvýznamné. Navíc s řepkou souvisí její nadměrná chemizace, včelstva díky tomu slábnou a mají problémy s vytvořením následné zimní kondice a odolnosti proti virům. Daleko přínosnějšími zdroji včelí pastvy jsou například svazenka, bob, hořčice, jetely, pohanka, vikev, vojtěška, ale i slunečnice a mák. Právě z těchto rostlin vytvářejí zodpovědní hospodáři, uvědomující si, že z krajiny nelze stále jen brát, medonosné pásy okolo polí obilí, kukuřice a dalších plodin. Dalšími zdroji pastvy pro včely mohou být parky, zahrady a sady. Stačí je pouze nesekat v nich trávníky tak často, jak je nyní zvykem, nepoužívat nadbytek chemie a změnit skladbu pěstovaných rostlin na ty využitelné i včelami.

O medu

Med je od nepaměti považován za pokrm bohů, prostředek k prodloužení mládí, získání moudrosti a nesmrtelnosti. Včely, které med produkují, byly v dávných dobách uctívány a považovány za posvátné. Dnes už víme, že med je jednou z nejvydatnějších potravin, a kromě vynikající chuti skrývá léčivé účinky. Napomáhá růstu, posiluje kosti, má povzbuzující, uklidňující a antiseptické účinky, pomáhá při chudokrevnosti, nachlazení a astmatu. Je prospěšný pro srdce, játra, žaludek i mozek, je skvělým pomocníkem i při péči o pleť.

Pohled do historie

Známa malba z Pavoučí jeskyně ve východním Španělsku je stará nejméně 8000 let. Ukazuje člověka na třech liánách nebo provazech z trávy, jak ve výšce vybírá do košíku med z úlu ve skalní puklině, zatímco kolem létají obrovské včely. Podobné jeskynní malby jsou známé z centrální Indie, Austrálie a především Afriky. Med byl od pradávna spojován s božstvy. Například ve starém Egyptě věřili, že se včely zrodily ze slunečního boha Re. V nejstarší egyptské medicínské písemné památce, papyru *"Kniha přípravy léků na všechny části lidského těla"*, sepsaném před 3 500 lety je uvedeno mnoho receptů, v nichž je obsažen med jako lék. Med byl rovněž součástí egyptského pohřebního kultu. Egypťané byli také průkopníci v úlovém chovu včel. Bible slibuje bloudícímu izraelskému národu zaslíbenou zemi oplývající manou, mlékem a medem. V textu Koránu je med považován za první požehnání, které Bůh na zemi seslal. Ve starověkém Řecku byl med užíván ve velkém, jako lék na dlouhověkost. Severští Vikingové se ve svých drsných životních podmínkách posilovali medovinou. Ta je považována za nejstarší vyráběný alkoholický nápoj. Vyráběla se kvašením medu smíchaným s vodou dříve než víno a pivo. Ve starém Římě se včelařství stalo váženým řemeslem.

Hlavním zdrojem cukru byl med až do počátku 18. století, než začal být vyráběn průmyslově z cukrové třtiny a ještě později cukrové řepy. Med se však pro své výživové, léčivé a chuťové vlastnosti těší stále oblibě i dnes.

Jak včely „vyrábějí“ med?

Létavky, včely, které nosí do úlu nektar a medovici, musí navštívit pro naplnění svého medného vaku přibližně 1000 květů. Sladké kapky nektaru či medovice o velikosti špendlíkové hlavičky pak v úlu předají dělnicím, ty ho uloží do buněk včelího díla. Další včely nektar opět nasávají a přenosí do jiných buněk, přičemž každá včela tak do nektaru přidá potřebné enzymy a aminokyseliny ze svých žláz, ty napomáhají štěpení cukrů na jednoduché. Odpařováním vody, kterému úlové včely, dělnice, aktivně napomáhají intenzivním máváním křídel, postupně mění sladinu v med uložený do medové plástve. Med postupně zraje a získává konzistenci, kterou známe, tento proces trvá i několik dnů. Když vlhkost medu dosáhne cca 17 %, je v buňkách zavíčkovan. Uložený a zakonzervovaný med slouží včelkám jako zdroj

potravy a umožňuje jim přežít nepříznivé období. Včelstvo za rok vyprodukuje asi 150 kg medu a z toho potřebuje přibližně 100 kg na svou spotřebu. Přes zimu musí v úle zůstat asi 15-20 kg medných zásob. Mimo med spotřebuje jedno včelstvo 40 kg pylu a 150 litrů vody.

Složení medu

Med obsahuje 15 až 20 % vody, do 70% jednoduchých cukrů fruktózy a glukózy, 13 druhů aminokyselin včetně esenciálních, rostlinné bílkoviny z nektaru rostlin a živočišné bílkoviny z hltaňových žláz včel. Najdeme v něm množství enzymů důležitých pro obnovu imunitního systému a vitamínů (především provitamin A, vitamíny skupiny B, C, D, H, K, P) a komplex téměř všech stopových minerálů (vápník, hořčík, fosfor, draslík, sodík, síru, železo, křemík, mangan, baryum, nikl, stříbro, zinek, wolfram, molybden, chrom, kobalt, vanad, arzen, stroncium, titan, platina, jod, iridium, paladium a další), kromě selenu v ideálním složení. V medu najdeme i řadu kyselin – mravenčí, mléčnou, octovou, citronovou, šťavelovou. Kromě nich jsou v něm látky působící antibakteriálně, barviva karoteny, flaviny, chlorofyl, melanin a pylová zrnka. Naš organismus dovede využít všechny látky, které med obsahuje.

Druhy medu

Květový med – obsahuje první jarní snůšku z květů ovocných stromů, řepky i lučního kvítí všeho druhu. Díky obsahu glukózy a fruktózy je velmi snadno stravitelný. Obsahuje pylová zrna různých rostlin a celou řadu přírodních látek s povzbuzujícími účinky. Pro jeden kilogram medu musí včely navštívit několik milionů květů a uletět dohromady přibližně 150 000 kilometrů. To je stejná vzdálenost, jako kdyby letěly čtyřikrát kolem Země.

Jednoduchý květový med – jedná se o med z jednoho druhu nektaru, tedy z jedné rostliny. Dělnice sbírají nektar z květů jednoho druhu rostlin tak dlouho, dokud nevyčerpají zásobu daných květů v okolí úlu. Včelař díky tomu může získávat jednoduché medy jako například lipový med, akátový med nebo pohankový med. K produkci takového medu je nutný častý odběr i menších množství medu nebo kočování včelstev za jednotlivými medonosnými rostlinami.

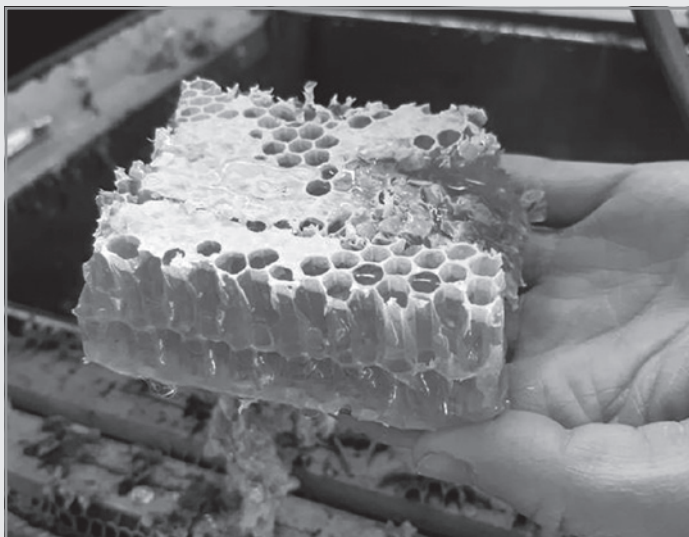
Medovicový med – vzniká z medovice, tedy tekutých výměšků mšic a červců. Tento hmyz se živí rostlinnými šťávami složenými především z vody a cukru – jejich nadbytek pak vylučuje a nechává na listech a větvích stromů. Hojně množství medovice včely nacházejí především na smrcích a jedlích. Tento med má tmavší barvu. Způsobují ji rostlinná barviva obsažená v míze dřevin. Oproti květovým medům obsahuje více fruktózy, dextrinů, flavonoidů a větší množství minerálních látek a stopových prvků. Medovicový med má lahodnou chuť a nevšední vůni, proto je velmi oblíbený.

Pastovaný med – z květového medu lze vytvořit promícháváním za studena při jeho krystalizaci, snadno roztíratelný, jemně krémový pastový med. Takto upravený med neztrácí nic z kvality čerstvého medu.

Proč med tuhne?

Každý med dříve nebo později krystalizuje. Je to jeho normální vlastností. Lidé často nesprávně nazývají tento jev „zcu-

kernatěním“, ale to je zavádějící pojem, neboť v medu cukry nevznikají, med jednoduše cukry obsahuje. Pokud by med byl „nastaven“ přídavkem řepného cukru, nezkrystalizoval by buď vůbec, nebo zcela atypicky. Už čerstvě vytočený med obsahuje celou řadu přírodních krystalků, díky nimž může proběhnout krystalizace velmi rychle. Krystalizaci podporují i pylová zrna či bublinky vzduchu. Zárodečné krystaly, krystalizační jádra, rostou až do velikosti viditelné pouhým okem a med zkrystalizuje v celém svém objemu. Krystalizace probíhá nejrychleji při teplotě 14 – 15 °C. Při teplotách pod 10°C se krystalizace zpomalí i o několik měsíců. Proces krystalizace rovněž zpomaluje i vyšší obsah fruktosy a dextrinů, typický pro medovicové medy. Květové medy, obsahující převážně glukózu, krystalizují rychleji.

Pokud chcete mít med dlouho tekutý, lze ho uskladnit v ledničce nejlépe však v mrazničce. Nemusíte se nízké teploty bát neboť při teplotě cca -40°C přestanou krystalky růst úplně, mluvíme o tzv. teplotě sklovitosti, při které med změní skupenství a přestane se chovat jako kapalina. Při zacházení s mraženým medem, musíme zajistit, aby při jeho rozmrazování nedošlo k teplotnímu šoku. V opačném případě by teplotní šok urychlil jeho krystalizaci.

Po vytažení z mrazničky je nejlépe med uložit na minimálně jeden den do ledničky a teprve poté až do pokojové teploty. Takto uchovaný med si zachová všechny vlastnosti medu čerstvého.

Zkrystalizovaný med lze poměrně jednoduše bez ztráty kvality ztekutit. Většinou k tomu můžeme využít vodní lázeň. Sklenici medu postavíme do hrnce na složenou utěrku, kolem nalijeme vodu a zahříváme tak dlouho, až má voda teplotu 40-45°C. Potom vypneme zdroj tepla, necháme vodu trochu vychladnout a vše opakujeme tak dlouho, až je celý obsah sklenice tekutý. V zimě můžete postavit sklenici s medem na teplý radiátor ústředního topení. Nenechávejte zde med zbytečně dlouho. Jakmile je opět tekutý, uskladněte ho v chladnu a temnu. Ohřátí medu však musí být šetrné, delší zvýšení teploty nad 45°C poškodí enzym invertazu, která je termolabilní a krátkodobý ohřev nad 70°C jí zničí. Takový med nemůžeme označit již jako přírodní. U některých velkých zpracovatelů medu se stalo zvykem zahřívát med na 70 - 75°C a zároveň odstranit filtraci pylová zrna z medu, schopnost krystalizace se tím podstatně zmenší nebo dokonce odstraní. Tento med může v regále obchodu stát dlouho, aniž zkrystalizuje, není to ale již plnohodnotný med.

Nevhodné je také pro ztekucování medu použití mikrovlnné trouby.

TIP PRO KRÁSU:

Medová koupel

V půl litru horkého plnotučného mléka dobře rozmíchejte cca 10 lžic medu a nalijte do připravené koupele. V lázni relaxujte po dobu 30 minut, za tu dobu pokožka absorbuje výživné látky, zjemní se a rozzáří. Voda ani medové mléko by však neměly přesáhnout teplotu 40 °C.

TIP PRO ZDRAVÍ:

Preventivní užívání medu

Neužíváte-li med pro řešení konkrétních potíží, ale spíše preventivně nebo jako zdravou variantu slazení, měli byste se držet následujících množství:

- děti do 10 let – 1 menší kávová lžička denně
- děti nad 10 let – 2 kávové lžičky denně
- dospělí – 3 až 4 kávové lžičky denně

Nejchutnější a nezdavější med je ten nevytočený, v plástech. Žvýkáme-li plást s medem, jak se to dělalo za starších dob, vůně vosku vytváří daleko jemnější chuť medu a jeho známé plástvové aroma. Víme, že v medu jsou obsaženy inhibitory, látky, které zabraňují růstu a množení choroboplodných mikrobů. Nejvíce inhibitorů obsahují víčka, kterými je med v buňkách uzavřen. Žvýkáním plástů se inhibitory rozpouštějí ve slinách a tělo získává další druh ochrany proti infekcím.

TIP PRO DOMÁCÍ POHODU:

Krkonošský medovec

4 vejce, 200 g medu, 120 g polohrubé mouky, 1/2 prášku do pečiva, 1 vanilkový cukr, marmeláda.

Z bílků ušleháme tuhý sníh. Žloutky umícháme a postupně přidáme rozpuštěný a vychladlý med. Zlehka zamícháme tuhý sníh, mouku a práškem do pečiva, vanilkový cukr a všechno promícháme. Těsto roztřeme na vymazaný plech a v troubě rychle upečeme. Upečené vyklopíme na desku posypanou moučkovým cukrem, potřeme marmeládou, ještě za tepla stočíme a necháme vychladnout. Vychladlé krájíme na řezy a ... dále již to znáte.

*Z různých zdrojů připravil
Filip Faun Vancí*

■ DIVADELNÍ SPOLEK TŘINÁCTKA

Divadelní spolek Třináctka

Máme za sebou, stejně tak jako všechny ostatní amatérské i profesionální soubory u nás, asi nejprazvláštnější divadelní sezónu vůbec.

Především její druhá polovina znamenala v podstatě STOP všem divadelním představením v kamenných divadlech napříč celou naší zemí. Důvody jsou jasné, známé a není třeba je rozvíjet.

Restriktivní opatření nás zastihla v nejméně vhodný okamžik – 5 týdnů před datem plánované premiéry nové divadelní hry Doba Kamenná. Nejenom, že jsme museli zrušit plánovanou premiéru, ale museli jsme také zastavit pravidelné zkoušky. Veškerá zájezdní představení plánovaná na jaro byla zrušena bez náhrady. Obdobná situace bohužel platí i pro část sezóny podzimní. Vzhledem k nevypočitatelnosti vývoje situace je opatrnost logická a organizátorům se nelze divit.

Díky tomu, že nás spojuje společná vášeň pro divadlo, jsme ale nedokázali zůstat na dlouhou dobu bez něj. Od druhé poloviny května tak už opět zkoušíme a snažíme se navázat tam, kde nás tlak okolností zastavil. Plánované datum premiéry nové divadelní hry, se posunulo na Divadelní víkend.

Letošní divadelní víkend připadá na termín 20-22. listopadu. Vracíme se v koncepci víkendu k prvnímu ročníku. To pro diváky znamená, že letošní Divadelní víkend bude především v režii lokálních spolků. Program na sobotu a neděli je jasný:

SOBOTA 21. 11. 2020

loutkové divadlo Sluníčko a Kalenka a večer premiéra hry Doba Kamenná

NEDĚLE 22. 11. 2020 odpoledne pohádka Čáry báby Cotkytle

Vzhledem k okolnostem, musíme i my reagovat na vývoj situace. To má dopad především na případné hostování jiných divadelních spolků u nás a tím pádem i na páteční program. Páteční program, tak ještě není stanoven a jednou z variant pro letošní ročník je i jeho úplné vypuštění.

Přes veškeré komplikace pevně doufáme, že se nám podaří premiéru v plánovaném termínu uskutečnit a Vy naši diváci se budete dobře bavit. Herci divadelního spolku Třináctka se už na Vás těší v divadelní sezóně 2020/21. Přeji všem příjemné podzimní dny.

Principál Tomáš Vlach

Další etapa opravy varhan v Dolní Kalné dokončena

V neděli 27. září 2020 od 17 hod. se v kostele Navštívení Panny Marie a sv. Václava v Dolní Kalné uskuteční „Svatováclavský koncert“, během kterého se rozezní nově opravené varhany a společně s varhanami uslyšíte i lesní roh. Po koncertu bude umožněna prohlídka varhan. Výtěžek z dobrovolného vstupného bude věnován na další opravy varhan.

Varhany patří mezi nejsložitější hudební nástroje. Hráč při hře ovládá manuály (klaviatury), pedál a rejstříková táhla. Počet manuálů se pohybuje mezi jedním až třemi, největší varhany v americkém Atlantic City disponují sedmi klaviaturami. Každý manuál má vlastní sadu rejstříků, stejně tak pedál. Rejstřík je základní hlas varhan, řada píšťal s určitou výškou, barvou a charakterem tónu. Nejhlubší a největší píšťaly jsou v pedálu, který je ovládán nohama. Velikost píšťal závisí na výšce a barvě tónu. Nejmenší vysoké píšťaly mohou mít necelý centimetr, největší pedálová píšťala má 2,5 metru.

V historických záznamech je zaznamenáno, že kostel v Dolní Kalné měl malé varhany bez pedálu již v 17. století. Roku 1813 byl postaven větší nástroj, za jehož autora je považován významný stavitel varhan Ignác Prediger, který vytvořil i varhany v Dolním Lánově. Varhanní nástroj prošel řadou změn. Roku 1906 Josef Kobrle odstranil vysoce znějící rejstříky. Roku 1962 se František Bílský pokusil vrátit varhany do původního stavu, neměl ale potřebné finance. Desetiletí byly varhany ve špatném stavu a hrozilo, že přestanou hrát úplně.

Z toho důvodu byla v roce 2007 zahájena postupná rekonstrukce. Nejprve přišlo na řadu vzduchové hospodářství, poté následovala oprava skříní, pódia, traktury, rekonstrukce pozitivu v zábradlí kůru a nakonec pravé skříně – tzv. pedálu. Nástroj se vrátil k původnímu baroknímu zvuku. Restaurování varhan bylo možné pouze díky perfektní spolupráci obce Dolní Kalná s římskokatolickou farností Hostinné. Peníze plynuly z rozpočtů obce, z dotačních fondů Královéhradeckého kraje a z finančních darů od občanů. Varhany slouží nejčastěji pro doprovod liturgie. Je možná interpretace barokní hudby národních škol, které počítají s krátkou oktávou (má menší rozsah) a obligátním pedálem (anglická, česká, italská, jihoněmecká). Možná je i hra skladeb z období klasicismu, romantismu a 20. století.

Poté, co se podaří dokončit poslední etapu restaurování, se bude jednat o významnou kulturní památku. Nástroj umožní přesvědčivou interpretaci varhanní literatury daných období, bude však významný i co do rozměrů. Předčí i takové varhany, jako jsou ve Vrchlabí, Dolním Lánově či Hostinném. Bude se tak jednat o jeden z největších funkčních nástrojů v regionu.

Po dokončení oprav v letošním roce zbývá provést rekonstrukci hlavního stroje (levé skříně). Oprava je prozatím odložena na další léta. Veškeré finanční prostředky jsou nyní směřovány na opravu venkovních omítek chrámu, které jsou rozfázovány minimálně ještě na další dva roky. V letošním roce bude dokončena jižní fasáda kostela. V kostele se budou konat benefiční koncerty, podaří se snad získat další dotace a finanční dary, zvažována je i možnost tak zvané adopce píšťal, aby se mohla zapojit veřejnost. Zvuk opravených varhan si budete moci naplno vychutnat během Svatováclavského koncertu, který se uskuteční v neděli 27. září. Na varhany zahraje místní varhaník Miroslav Baklík, na lesní roh Jakub Rojko. Zazní známé melodie i skladby napříč staletími, vhodné pro nově zrestaurovaný nástroj. Připravena je i premiéra varhanní skladby na motivy barokní melodie chorálu „Svatý Václave“, napsané na míru dolnokalenskému nástroji.

Autor: Miroslav Baklík

Opravy varhan prováděl varhanář Vít Mišoň z Mladých Buků. Úspěšné dokončení této fáze pomohla aktivní a nezištná pomoc varhaníka a učitele ZUŠ v Hostinném Miroslava Baklíka a především předního českého a současně královéhradeckého diecézního organologa Václava Uhlíře, držitele nejvyššího papežského ocenění pro laiky Pro Ecclesia et Pontifice (Pro církev a papeže).

Školství na Kalensku

Ve XIII. století i později vznikaly při městských farách školy z potřeb chrámových.

Bylo zapotřebí chlapců - zpěváků, které vzdělával kněz nebo učitel - kantor.

K rozvoji školství v Čechách přispělo působení pražské university založené Karlem IV, v roce 1346, která spravovala 96 škol. Správcové škol byli garduovaní akademikové (duchovní i svěští) pod pravomocí rektora, který vysílal pražské odchovance do celých Čech. I mnohé farní vesnice měly školy, jež vznikaly zároveň s kostely.

Obyvatelstvo našeho kraje přilnulo záhy k víře pod obojí. V té době byly u nás školy i kostely obsazeny kněžími a učiteli této víry až do války 30 ti leté.

V okrese novopackém byly toliko tři školy, a to v Nové Pace, Pecce a Kalné. Kantor byl povinen zpívat při službách božích, spravovati školu a vésti mládež v bazni boží i svobodném literárním umění.

Po 30 ti leté válce dostávali školy jezuité a jiné řády. Tito zrušovali kostely, fary a při nich školy, které byly pod obojí. Ve školách, které řídila církev, učilo se jen náboženství, čtení a psaní. Učitelé žili v největší bídě a poníženě. Byli pod dozorem kněží, zastávali funkce kostelníka, zvoníka, šumařili, písarili obci, pásli dobytek, dohazovali koupě, prodeje i svatby. Neměli vůbec stálých platů, byli odkázáni napořád na vedlejší výdělek a tím upadala jejich vážnost.

Jaké byly příjmy učitele, známe jen z několika málo míst. Nejstarší je z Dolní Kalné. Podle lomnického urbáře z roku 1667, v němž se praví, že zápisy jsou podle prastarých záznamů, měl kalenský kantor od záduše jednu kostelní krávu, z níž neplatil nic, místo obilí a slámy dávali mu rolníci po 6 gr., chalupníci po 3 gr. Vykazuje - li urbář v této obci 36 rolníků a 39 chalupníků, má kantor od nich 5 kor. a 33 gr. Kdybychom to převedli na cenu naturálie, například hus, , byl by si mohl koupiti zato 28 kusů. Tento požitek byl pevně stanoven, hůře bylo dále, lněného semene odvádí každý podle své libosti. Kromě toho dostával podle staré potřeby část kostelních polí k osévání. O jiných příjmech není nic poznamenáváno.

Až do vydání - Tereziánských zákonů školských - vyučovalo se kromě v Nové Pace a Pecce, na farních školách v L. Bělohraďe, Čisté, Úbislavicích, Dolní Kalné, Levínské Olešnici, Chotči, Ústí a Karlově.

Změna k lepšímu nastala za vlády Marie Terezie. Roku 1774 byl vydán všeobecný školní řád. Byly zřizovány jedno a více třídní školy. Na venkovských školách byli učitelé placeni vrchností a obcemi. Učitelům se nezakazovalo, aby si přivydělávali. Jenom nesměli provozovati živnosti hostinské a hráti v hospodách k tanci. Mohli však zastávati úkol obecního pastýře, vykonávati

služby kostelnické v době mimo vyučování, provozovati řemeslo, ovocnářství a pod.

V Dolní Kalné stávala již škola od roku 1789. Byla jednotřídní, což trvalo skoro devadesát roků, neboť teprve od roku 1871 bylo vyučováno ve dvou třídách. Škola se utěšeně rozvíjela a tak již roku 1882 vyučovalo se ve třech třídách.

Do vánoc toho roku musela si obec hraditi výpomocnou sílu sama, což se stalo dobrovolnou sbírkou po obci. Škola se dále zmaňala a tak roku 1901 již byla čtyřtřídní.

Výnosem zemského školního rady ze dne 15. 11. 1889 zřízena byla při škole večerní pokračovací hospodářská škola, která však později zanikla.

Úbytek dětí po světové válce způsobil redukci školy na školu trojtřídní.

Stará škola v Dolní Kalné na akvarelu Miroslava Drahoňovského.

Stavení staré školy v Dolní Kalné dnes.

Vyučování dětí ve škole v Horní Kalné se datuje od roku 1789. Toho roku vystavěl chalupník Václav Koblík při své chalupě z vlastních prostředků malou světničku, v které pak žáky vyučoval. Byl to ovšem učitel nezkušený. Návštěva školy byla dobrovolná. Dítka, které chodily do školy, přinášely vždy v sobotu svému učiteli po 1 groši jako odměnu za vyučování. Nepřišel -li žák

v sobotu, neměl učitel na odměnu nároku. Tento učitel učil až do roku 1809, kdy nastoupil první zkušený učitel. Škola byla postavena teprve roku 1815, jako jednotřídní, přízemní. Dal ji vystavěti majitel čisteckého panství Ignác Falge. Následujícího roku přesídlila do nové budovy a počal jí i učiteli lepší život. K vytápění dávala vrchnost ročně 4 sáhy dříví a 1 sáh na nedělní opakované vyučování. Počáteční příjem učitele činil ročně 10 zl., pak stoupl o 8 zl. a konečně dostoupil 210 zl.

V roce 1882 byla provedena přestavba školy. Hned počátkem roku 1883 byla otevřena druhá třída a bylo zavedeno pravidelné celodenní vyučování. Třetí třída byla otevřena roku 1886 a byla zřízena z pokoje učitelova v prvním poschodí.

Další jednání o stavbě nové školy se počalo jednati roku 1910, ale různé neshody zavinily nedojednání této záležitosti. Přišla světová válka a tím bylo vše odsunuto.

Hornokalenská škola má i jiné zajímavosti. Kdo zašel do školy před 70 - 80 lety (tyto řádky byly napsány roku 1929) mohl spatřit v bytě řídícího učitele tři stavy, jejichž zachování bylo velmi hlučné. Ve školní kronice lze číst: Učitel Jaromír Jezdinský 58 roků v obci působil. Nouze, bída i starosti byl jeho úděl. Školní příjmy vynášely kolem 100 zl. ročně, z kterých živil sebe, manželku a sedm nezaopatřených dětí. Proto si musel vypomáhat všelijak. Třeba denně chodil na faru, kde opisoval rukopisy faráře M. Krále. Proto se také v bytě tkalcovalo a ve školní světnici, jak pamětníci vypravují, paní učitelová za kachlovými kamny přadla nebo soukala, neboť v bytě nebylo místa.

V jakém ponížení byl tehda učitel, je názorně vidět v žádosti učitele Ferdinanda Doubravského z Lomnice, kterou se ucházející o uprázdněné místo kantorské v Čisté:

"Vysoce urozenému Pánu Františku Xaveru Svaté Římské říše, Hraběti z Marcinu, Pánu na panství Vrchlabí, Lomnici, Křinci, Čisté, Dobrovanech, Sowoluskách a Malém Lanově, Jeho Císařského Královského Apoštolského Veličenstva skutečnému komorníku a dvorního lesního práva v Království Českém přisedlicímu, Jeho vysoce Říšským Milostem ode mne uvnitř jmenovaného:

Vysokorodý Říšský Hrabě, Nejmilostivější Pane.

Vaším říšským hraběcím Milostem kladu svou nejponížejší prosbu k nohám, aby mně Vaše vysokorodí ráčilo uprázdněné místo kantorské v Čisté milostivě uděliti, za kterouž vysokou milost bude Nejvyššího po všechem život nejvroucněji prositi, aby Vaším vysoko - říšským hraběcím milostem šťastné panování, stálý blahobyt a všechno možné potěšení dopřáti ráčil, Na kolenou prosím, aby Vaše Milosti mně nehodného ve své milosti zachovati ráčil."

Ustavovací dekret do Čisté pro jmenovaného žadatele byl tento:

"Prosebníkovi k jeho nejpoddanější žádosti na vědomí, že se mu jeho místo kantorské milostivě svěruje a týmž kalenskému faráři se podřizuje s vysloveným rozkazem, aby ve školní své povinnosti bedlivě, pilně a zbožně se vedl, mládež jak k učení, tak ke křesťanskému učení a zbožnému životu přidržoval, postupně také ke cti boží dobrou muzikou přičiňoval. Začeš povoluje se mu milostivě služné jako jeho předchůdci.

*Dáno na mém zámku Křinci dne 24. srpna 1769.
František Xaver hrabě z Morcinu"*

Kdo školu dostal, byl jejím majetníkem, mohl se jí zříci kdykoliv, nebo ji přenechat a popustiti svému synovi nebo zeti.

Miroslav Drahoňovský; obecní kronikář

AKCE V OBCI

Kulturní akce

■ ZÁŘÍ

27. 9. 2020 – neděle

SVATOVÁCLAVSKÝ KONCERT

Římskokatolická farnost – děkanství Hostinné Vás srdečně zve od 17 hodin na Svatováclavský koncert v kostele Navštívení Panny Marie a svatého Václava v Dolní Kalné. Varhany rozezní Miroslav Baklík, na lesní roh zatroubí Jakub Rojko. Na programu jsou skladby od V. Lübecka, J. S. Bacha, P. J. Vejvanovského, C. Francka a dalších. Vstupné dobrovolné.

■ ŘÍJEN

24. 10. 2020 – sobota

ROCKOVÁ KALNÁ

Zábava v rockovém stylu v sokolovně Dolní Kalná od 19 hod. Představí se kapely Megadeth, Alibi rock, Menhir a Vaťák. Předprodej vstupenek v Klubu sokolovna za 200,- Kč, vstupné na místě 300,- Kč. Informace na tel. č.: 773 167 607, p. Drinka.

■ AVIZUJEME

DRAKIÁDA

Pouštění draků U Panenky Marie, pořádá TJ Sokol, termín konání bude upřesněn.

20. 11. – 22. 11. 2020 (pátek – neděle)

DIVADELNÍ VÍKEND

Akci pořádá divadelní spolek Třináctka, loutkové divadlo Kalenka a Sluníčko. Divadelní pohádky a hry předvedou místní spolky, se svým uměním přijdou i hosté z okolí. Podrobnosti budou uvedeny na plakátech.

MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA

Příchod Mikuláše a jeho družiny, pořádá TJ Sokol, termín konání bude upřesněn.

ZPÍVÁNÍ POD VÁNOČNÍM STROMEM

Vánoční koledy se skupinou Navahutě pod rozsvíceným vánočním stromem. Pořádá TJ Sokol, termín konání bude upřesněn.